

BESZÁMOLÓ

A BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM KÖZPONTI KÖNYVTÁRÁNAK 1969. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Héberger Károly

Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára

Munkaterv

A kitűzött munkatervi feladatok sokrétű tevékenységet szabtak meg. Az eredetileg megállapított feladatok köre azonban az év folyamán újjal bővült, s ez különösen az év utolsó negyedében meglehetősen fesztett munkatempót eredményezett. Az év végén a Villamosmérnöki Kar új épületében megnyitottuk 58 férőhelyes olvasótermünket, jelentősen javítva ezzel a hallgatók tanulási körülményeit. Elkészült a könyvtárunk munkafolyamatait ábrázoló oktatófilm, melyet bemutattunk a Magyar Könyvtárosok Egyesületének rendezvényén. Az oktatófilm a könyvtárosi közvélemény részéről kedvező fogadtatásra talált.

A gyűjtőköri együttműködés 1969-ben is sok feladat megoldását igényelte. Részletes elemzést végeztünk a fizikai folyóirat-ellátásra vonatkozóan. A kooperáció keretében a nem-hagyományos dokumentumok közül a fizika területén a kutatási jelentéseket a Központi Fizikai Kutató Intézet könyvtára, a műszer-prospektusokat pedig a Műszeripari Kutató Intézet könyvtára gyűjti. Mindkét könyvtár e dokumentumok gyarapodási jegyzékét a fizikai kooperációban résztvevő könyvtárak számára rendszeresen megküldi.

Közel negyedmillió forint pótkeretet kaptunk a gyűjtőköri együttműködés céljaira. Az összegért az együttműködő könyvtárak igénylése alapján végeztük a beszerzést. Ily módon több könyvtár hozzájut azokhoz a művekhez, melyeket fedezethiány miatt megvásárolni nem tudott. Ez a támogatás tette lehetővé például, hogy a Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtára számára a Handbuch der Physik hiányzó köteteit beszerezzük.

Az év folyamán 12 kiállítást rendeztünk.

Kérdések

Az elmúlt évben 11 munkatársunkról készítettünk részint új, részint kiegészítő minősítést.

A nagymérvű fluktuáció egyre nehezebb problémák megoldását kívánja a könyvtár vezetésétől. Az alacsony bérkeretek és a magas követelmények a megüresedett állások betöltését - jó munkaerővel - szinte lehetetlenné teszik. Jó raktáros, minőségi munkát végző takarító-nő egyáltalán nem jelentkezik. A műszaki ügyintézői állások betöltése is nehéz. Gyakorlott könyvkötő a munkaerő-piacon nem található.

Egyetemünkön 1969-ben bevezették a törzsgárda intézményét. Azok, akik egyetemünkön 25 vagy ennél több éve dolgoznak, aranyjelvényt és oklevelet, akik 20-25 éve itt dolgoznak, ezüstjelvényt és oklevelet, akik pedig 15-20 éve egyetemi dolgozók, azok bronzjelvényt és oklevelet kaptak. Minden oklevélhez pénzjutalom is járult. Könyvtárunkból 1 munkatárs aranyjelvényes, 16 munkatárs pedig bronzjelvényes törzsgárdatagá vált.

Az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése óta a bérgazdálkodási lehetőségek a korábbinál sokkal kedvezőbb feltételeket teremtettek, mivel jelentősen emelték a jutalomkeretet s így az új vagy többfeladatok elvégzését megfelelően honorálhattuk.

Ez évben is nagy gondot fordítottunk munkatársaink szakmai és ideológiai továbbképzésére. Hárman egyetemi oklevelet, egy fő a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem végbizonyítványát, ketten középfokú könyvtárosi szakképesítést szereztek, egy-egy munkatársunk felsőfokú, illetve középfokú nyelvvizsgát tett le.

Kiadványok

1969-ben alábbi kiadványaink jelentek meg:

1. Felsőoktatási Szakirodalmi Tájékoztató. A/ sorozat. Műszaki és természettudományok. 6.évf. 1969. 1-2.sz. Szerk.: Végh Ferenc. Bp. Tankönyvkiadó.
2. Műszaki Egyetemi Könyvtáros. [Közread. a] Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára. Bp. 6.évf. 1969. 1.sz. Szerk.: Móra László 6.évf. 1969. 2.sz. Szerk.: Frey Tamásné
3. CSÁT József - HÉBERGER Károly - PÁSZTOR Józsefné: Villamossági irodalomkutatás. Szerk. Héberger Károly. [Kiadta a] Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára. Bp. Tankönyvkiadó, 1969. 328 p. /Egyetemi segédkönyv.//A szakirodalom-kutatás segédkönyvei. 3. Villamosság./
4. Európai műszaki egyetemek és főiskolák szakosítási rendje. 2. Olaszország. Az anyagot gyűjtötte és válogatta: Lécesné Mesterházi-Nagy Márta. A kötet munkatársai: Hodinka László és Korbonits Cecilia. Bp. 1969. XXXII, 115 p.

5. MÓRA László: Varga József élete és munkássága. /1891-1956/. Bp. 1969. 203 p. /Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára. Műszaki tudománytörténeti kiadványok. 18.sz./
6. HUSZTY Sándor: A Műegyetemi Nyomda története. 1921-1950. Bp. OMKDK, 1969. 129 p. /Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára. Műszaki tudománytörténeti kiadványok. 19.sz./
7. Az audio-vizuális segédeszközök és a programozott oktatás szakirodalma könyvtárunkban. 3.böv. címjegyzék. Összeáll.: Spányi Balázsné. /Közread. a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára. Bp. 1969. 51 p.

Állománygyarapítás

Könyvállományunk 1969-ben 10 918 kötettel gyarapodott, amelyből vétel 7944, ajándék 1503 és csere 1471 kötet. A szakok szerinti gyarapodást az 1. táblázat szemlélteti.

1. táblázat

A könyvállomány gyarapodása szakok szerint

S z a k	1969. évi	
	tényszám /kötet/	%
Ideológia	953	8,7
Általános művek	342	3,1
Filozófia, társadalomtudományok, történelem, földrajz	671	6,6
Matematika, fizika, csillagászat, geodézia	1 872	17,2
Kémia, kémiai technológia	946	8,6
Geológia, geofizika, biológia, meteorológia, orvostudomány	140	1,2
Gépészet, anyagvizsgálat, közlekedés	1 023	9,3
Elektrotechnika	1 707	15,6
Kohászat, bányászat	187	1,7
Haditechnika	2	0,02
Általános mérnöki tudományok, épitőipar	979	8,9
Különböző iparágak	385	3,5

1. táblázat folytatása

S z a k	1969. évi	
	tényszám /kötet/	%
Művészet, fényképészet, sport	362	3,3
Szépirodalom	1 063	9,68
Építészet	286	2,6
Összesen:	10 918	100 %
Össz-állomány	275 674 kötet	

A könyvállomány gyarapodása az 1968. évihez képest ugyan 578 kötetrel magasabb, ez azonban annak a következménye, hogy a villamoskari olvasóterem részére is végeztünk beszerzéseket. Mivel az olvasótermi beszerzések nagyrészt tankönyvek és jegyzetek voltak, a tudományos könyvek beszerzésének volumene tovább csökkent.

2. táblázat

A különgyűjtemények gyarapodása

Dokumentumfajta	db
Vállalati irodalom	-
Szabvány, szabadalom	2 413
Aprónyomatvány	622
Kép, térkép	126
Jegyzet	1 410
Kézirat, egyéb	142
Összesen:	4 713
Össz-állomány	62 671

A folyóiratállomány gyarapodása

Kurrens folyóiratok	Folyóirat-féleség
Nem devizaigényes	698
Devizaigényes	1 083
Összesen:	1 781
Össz-állomány	69 352 kötet

A folyóirat-féleségek száma a múlt évi 1739-ről 1781-re emelkedett.

Az olvasó- és kölcsönzési forgalom alakulása

Az olvasó- és kölcsönzési forgalom az előző évinél alacsonyabb volt: 247.473. Ennek oka, hogy belső festési munkálatok miatt olvasótermeinket több mint két hónapon át nem üzemeltettük, és ez idő alatt a kurrens folyóirat-kölcsönzés is szünetelt.

Beiratkozottak száma:	1968-ban	10 877
	1969-ben	10 625

A forgalmazott könyvtári egységek szakok szerinti megoszlását a 4. táblázat szemlélteti.

4. táblázat

A forgalmazott könyvtári egységek szakok szerinti megoszlása

ETO-szakjelzet	S z a k	Egység
0	Általános művek	6 846
1/2	Filozófia, vallás	5 814
3K	Marxizmus-leninizmus	6 469
3	Társadalomtudomány	6 731
4	Nyelvtudomány	10 049
51/52	Matematika, geodézia	17 270
53	Fizika	15 943
54+66	Kémia és kémiai technológia	45 851
55/59	Geológia, biológia	2 600
61	Orvostudomány	926
621+629.1	Gépészet, járművek	27 237
621.3	Elektrotechnika	28 240
622+669	Bányászat, kohászat	4 045
624/628	Mérnöki építészet	16 642
63	Mezőgazdaság	1 653
65	Üzemgazdaságtan	3 312
67/68	Iparok	3 340
69	Építőipar	7 352
7	Művészet	8 272
71/72	Területrendezés, építészet	18 134
8	Irodalomtudomány, szépirodalom	8 491
9	Földrajz, történelem	2 256
	Összesen:	247 473

Hálózati és módszertani
tevékenység

A múlt évben is folytattuk az egyetem tanszékein helyszíni tanácsadással egybekötött instruáló tevékenységünket. Az év során 67 tanszéki könyvtárat látogattak meg munkatársaink. A tanszéki könyvtárlátogatásokat befolyásolták a tárgyévben végrehajtott átszervezések és költözések. A Villamosmérnöki Kar Szerb utcai épületéből a tanszékek az új épületbe költöztek át. Mind-

ezek miatt jelentős volt a tanszékek részére végzett tanácsadói munka. A tanszékek munkatársai közel 50 esetben keresték fel a hálózati csoport tagjait szaktanácskérés céljából. Egyszerűbb kérdésekben viszont több mint 700 esetben adtak telefonon felvilágosítást. A tanszékek kereken 13 000 kötet könyvet juttattak el a hálózati csoporthoz feldolgozásra, s a nyilvántartásba vett anyagról 55 000 katalóguslap készült és került a tanszékek birtokába.

Irodalomkutatói és
tájékoztatói tevékenység

A művelődésügyi miniszter utasítása alapján irodalomkutatói oktatást tartottunk a Vegyész-, Gépész-, Közlekedésmérnöki Kar, valamint a mérnöki-tanárképzés

hallgatóinak. Az oktatásban összesen 500 hallgató vett részt. Az irodalomkutatói a diplomatervek témájához, vagy az évközi feladatok témáihoz kapcsolódott, s így nemcsak általános ismereteket nyújtott, hanem a konkrét téma feldolgozását is segítette.

Az év folyamán a szakreferensek 25 szakbibliográfiát készítettek el, a tanszéki igények alapján összesen 1470 adattal.

Reprográfiai szolgáltatások

Könyvtárunk az 1969. év folyamán egy RANK 720-as típusú xerox-berendezést helyezett üzembe. Ez lehetővé tette a gyorsan növekvő igények jobb kielégítését.

Míg az előző évben könyvtárunkban 35 633 xerox-másolat készült, addig 1969-ben már 194 876 db. A megrendelők száma az előző évi 2117-ről 3567-re emelkedett.

Összefoglalás

A Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára ellátta szakirodalommal több mint 10 000 olvasóját. Új olvasótermet nyitott a Villamosmérnöki Kar hallgatói számára. Kismértékben növelni tudta a folyóirat-féleségek számát, közelítve ezzel a világméretű tendenciákhoz. A könyvek gyarapodása 1969-ben sem növekedett az előző évihez viszonyítva. Kiadványainkkal elősegítettük a műszaki felsőoktatás és a könyvtárügy korszerűsítési folyamatát a tájékoztató adatok közreadása révén.

HÉBERGER, K.: Report on the activities of the Technical Library of the Budapest Technical University in 1969

In 1969 the Library's book collection was increased by 10 918 volumes and the special collections by 4713 items. The number of currently acquired periodicals was 1781. The Library's collections thus comprise 275 674 volumes of books, 62 671 items in the special collections, and 69 352 volumes of periodicals. The number of registered readers was 10 625 and that of library items used 247 473. The Library produced 194 876 xerox copies to over 3500 customers. In 1969, the Library published its documentary publication Felsőoktatási Szakirodalmi Tájékoztató /Information Bulletin of Literature on Higher Education/, and a periodical dealing with the methodological questions of librarianship. Within the serial publications, the library published two volumes: one on literature search in the field of electrotechnics and another containing data on technical higher education in Italy. Apart from these, the Library also published two works on the history of science and a list of books and periodicals on audio-visual methods. 500 engineering students attended courses in technical literature search.

" " "

ХЕБЕРГЕР, К.: Отчет о деятельности Центральной библиотеки Будапештского технического университета за 1969 год

В 1969 году библиотека укомплектовалась 10 918 томами и 4713 единицами отдельного фонда. Насчитывалось 1781 текущих журналов. Общий фонд составляет 275 674 тома книг, 62 671 единица отдельного фонда и 69 352 журнала. Число записавшихся в библиотеку читателей достигает 10 625. Число выданных библиотечных единиц 247 473. Библиотека отправила для свыше 3500 заказчиков 194 876 ксерографических копий. В 1969 году библиотека издавала документационное издание под названием Информация о специальной литературе по высшему образованию, являющимся методическим журналом, в котором трактуют библиотечные вопросы. Среди ее серийных изданий издавались библиография литературы по электричеству, а также тома, содержащие данные о высшем техническом образовании в Италии. Кроме этих издавались два труда по истории науки и аудио-визуальный список. 500 студентов разных факультетов принимало участие в обучении по изучению специальной литературы.

--X--

HÉBERGER, K.: Bericht über die Tätigkeit der Zentralbibliothek der Technischen Universität Budapest in 1969

Die Neuerwerbungen der Bibliothek betragen im Jahre 1969: 10 918 Bände und 4713 Sondersammlungs-Einheiten. Die Zahl der laufenden Zeitschriften war 1781. Der Gesamtbestand umfasst 275 674 Bände, 62 671 Sondersammlungs-Einheiten und 69 352 Zeitschriftenbände. Die Zahl der eingeschriebenen Leser beträgt 10 625, die insgesamt 247 473 Bibliothekseinheiten benützt haben.

Die Bibliothek lieferte 194 876 Xerox-Kopien an mehr als 3500 Auftraggebende. Die Bibliothek veröffentlichte 1969 die Dokumentations-Reihe Felsőoktatási Szakirodalmi Tájékoztató /Fachliterarische Informationen über das Hochschulwesen/ und eine methodologische Zeitschrift über Bibliotheksprobleme. Von den serienartigen Veröffentlichungen der Bibliothek erschien ein Band über die Literaturforschung für Studenten der Fakultät für Elektrotechnik und ein Werk über Daten des technischen Hochschulwesens in Italien. Ausserdem wurden noch zwei wissenschaftshistorische Werke und eine Liste des audio-visuellen Bücher- und Zeitschriftenbestandes herausgegeben. An dem Unterricht in der Fachliteraturforschung nahmen 500 Ingenieurstudenten teil.

!!!